

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת יבמות

דפים סד - סט, פרשת וישב תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

דף סד

*המתנה כשלא יולדת. *בכמה היא חזקה.

- א. זמן ההמתנה עם אשה שלא ילדה 1. עשר שנים, מאברהם והגר בא"י. 2. אין ללמוד מיצחק שחיכה עשרים שנה כיון ששניהם היו עקורים, ואמרינן דגם אברהם ושרה היו טומטומין וי"א דשרה היתה אילונית. 3. בדורות אלו שהשנים מועטות שתי שנים ומחצה, כנגד ג' עיבורים. 4. שלש שנים כנגד שלש פקידות של ר"ה. 5. אין להחשיב זמן שאחד מהם היה חולה או חבוש ולא ישיבת חו"ל.
- ב. חזקה היא לרבי אחרי פעמיים ולרשב"ג לאחר שלש פעמים, והמקרים 1. במילה פליגי במתו שתיים, ושייכא באשה אחת וכן באחיות דש"מ שאותה משפחה רפי דמא, ולפי"ז יש להזהר ממשפחת נכפין ומצורעין. 2. נישואין במתו בעליה הלכתא כרבי דסגי בשתיים, ופליגי אי מעין גורם או מזל, ונפ"מ בארוסה או בנפל מדיקלא. 3. לגבי מלקיות, אם לקה ושנה כונסים לכיפה כרבי. 4. וסתות כרבנן דצריכה לקבוע ולעקור בג' פעמים. 5. שור הוא מועד רק אחרי שלשה פעמים כרבנן.

דף סה

*התביעה בלא ילדה. *נאמנות אשה.

- א. נישאת לשנים ולא ילדה אמרינן שתנשא רק למי שיש לו בנים, ובעי 1. נישאה לשלישי ולא ילדה יתבעוה הראשונים את הכתובה שנתנו לה, ותירץ שתאמר השתא כחשי. 2. נישאת לרביעי וילדה תתבע כתובה מהשלישי, ודחי להו"א אומרים לה שתיקותיך יפה, ולמסקנא תלינן דהשתא הבריאה.
- ב. נאמנות האשה 1. הוא אומר ממנה והיא אמרה ממנו נאמנת, דהאשה קים לה ביורה כחץ. 2. אומר שישא ויבדוק עצמו, יוציא כדין נושא אשה על אשתו, ולרבא מותר לישא אם יכול לזונם. 3. אומר שהפילה ומכחישתו נאמנת, דעדיף לה לומר שהפילה מאשר עקרות. 4. הפילה תרי ואמרה שהפילה שלש מהימנה, דלא עדיף לה להתחזק בנפלים.
- ג. חיוב פו"ד באשה 1. לרבנן רק האיש מצווה מכבשוה או מפרה ורבה, ולר"י בן ברוקה אף האשה מצווה דפרו ורבו נאמר לשתיים, ופליגי אמוראי כמהן הלכתא. 2. כופין לגרש, בבאה מחמת טענה שרוצה חוטר לידא ומרה לקבורה, וכן בחצי שפחה שנהגו בה מנהג הפקר.

הדון עלך פרק שישי
פרק שביעי – אלמנה לכה"ג

סוף דף סו

*קניינו שקנה בפסולה. *שבח בית אביה.

א. אלמנה לכה"ג שהכניסה לו עבדי מלוג לא אכלי בתרומה ועבדי צאן ברזל אכלי, בת ישראל לכהן יאכלו ובבת כהן לישראל לא יאכלו, ומקשינן להוי בקנינו שקנה קנין דאכלי שנאמר כי יקנה נפש קנין כספו. ומתריצין 1. כל שאינו אוכל והיינו האשה לא מאכיל, ודחי דאיכא ערל או ממזר. 2. קנין שלא אוכל לא מאכיל. 3. מדאורייתא אכלי, ומדרבנן לא אוכלת כדי שתאמר שהיא כמו זונה אצלו. 4. גזירה שמא תאכיל לאחר מיתה, ודחי א"כ אף בת ישראל שנישאת לכהן, לא תאכיל. 5. באלמנה בת כהן שמא תחזור לבית אביה אחרי שנעשתה חללה, ולא פלוג רבנן באלמנות.

ב.

שבח בית אביה 1. בנכסי צאן ברזל, לרב יהודה הדין עמה כיון דהוי שבח בית אביה וכן הלכה דמסתברא טעמיה, ולרבי אמי הדין עמו כיון דחייב באחריותו, ודומה להו"א לכהן ששכר פרה מישראל ולמסקנא לשומא. 2. תני כוותיה דר"י דהבעל אינו מוכרח אף בהכניס שום משלו. 3. תני כרבי אמי, דעבדים יוצאים בשן ועין לבעל. 4. פרסו על המת איצטלית שהכניסה האשה קנה המת משום דהוי מחוסר גובינא והקדש מפקיע משעבוד. 5. הכניסה שני כלים בשווי אלף זוז והשביחו, נותנת דמים ונוטלתן.

סוף דף סז

*הניח בנים ומעוברת. *פוסלין ולא מאכילין.

א. בת ישראל שנישאת לכהן ומת והניחה מעוברת, לחכמים העבדים אוכלים משום בנים אחים ומשפחה ולר' יוסי הולד אינו מאכיל, והטעם לרבה משום דעובר במאי זרה זר הוא ולר' יוסף דרק ילוד מאכיל ונפ"מ לעובר במעי כהנת. והדין בהניח בנים ומעוברת 1. לרבי יוסי עבדי מלוג אוכלים כמוהו, ועבדי צאן ברזל לא אכלי מפני העובר. 2. לר"ש בר"י בת מאכלת ולא בן, ומפרשין להו"א בנכסים מועטין ויש בן עם הבת, ודחי דהרי היתומים יכולים למכור, ולמסקנא היינו אם וכולה כר' יוסי. 3. לרשב"י בזכרים יאכלו כולן דאינו חושש למיעוטא או דקסבר שעושים תקנתא, ונקיבות לא יאכלו שמא העובר זכר וכן דנקיבה נמי פסלה.

ב.

פוסלין ולא מאכילין בתרומה ומנין 1. עובר, בכהנת שנאמר בנעוריה פרט למעוברת, ובישראלית ילוד מאכיל. 2. יבם, בכהנת ממיעוט כנעוריה, ובישראלית קנין אחיו ולא כספו. 3. אירוסין לישראל משום דקנויה לו, ובארוסה לכהן לא אוכלת משום סימפון או שמא תשקה. 4. חרש, בכהנת דקני מדרבנן, ובישראלית משום דחרש לאו בר קנין. 5. בן ט' שנים, להו"א בשומרת יבם אליו ודחי מאי שנא מקטן דפוסל ומגדול שאינו מאכיל, אלא ביבם בן ט' שבא על יבמתו דקני מדאורייתא ודחי מדינא דספק בן ט', ולמסקנא בהנך דפסלי בביאתן. ואמרינן דחולצת ולא מתיבמת בספק בן תשע שנים, בספק הביא שתי שערות, ובנפל הבית עליו ועל בת אחיו.

סוף דף סח

*ביאת בן ט' פסול ומגולן. *קראי בכהנת.

א. בני תשע שנים דפסלי בביאה 1. גר עמוני. 2. מואבי. 3. מצרי. 4. אדומי. 5. כותי. 6. נתין. 7. חלל. 8. ממזר. ולכו"ע ילפינן מכה"ג באלמנה: לת"ק כולם פוסלים ככה"ג דביאתו בעבירה ופוסל, לרבי יוסי ככה"ג שזרעו פסול פוסל משא"כ מצרי שני, ולרשב"ג ככה"ג שאתה נושא בתו ולכן עמוני

ומואבי כשר.

ג. מנלן לפסול בביאה 1. כהנת, כי תהיה לאיש זר. 2. לוי וישראלית בביאה פסולה נפסלות לתרומה להו"א בכ"ש מכהנת ודחי שגופה אינו קדוש ולמסקנא מבת ובת, ונפסלת לכהונה ק"ז מגרושה. 3. נבעלה לפסול לא איירי בחייבי כריתות, דלית בהו הויה. 4. גוי ועבד אף שאין בהם הויה פסלי דלית בהו אלמנות וגירושין, ולויה נלמדת מבת ובת.

ג. קראי בכהנת 1. כהנת נפסלת בבעילה, כי תהיה לאיש זר. 2. נישאה לזר לא אכלה, מוכל זר לא יאכל קדש. 3. זר דאסור בקדש, דאיכא תרי קראי. 4. זרות ולא אנינות, מזר וכל זר. 5. עשה, ושבה אל בית אביה. 6. אינה חוזרת לחזה ושוק, מתרומות הקדשים.

סד דף סט

*פסיל בביאתו. *אין הויה לר"ע. *להאכיל בתרומה. *המקרה בביאת ארוסה.

א. מי פוסל בביאתו ומנין 1. מחזיר גרושתו לא פסיל, כיון שאינו זר אצלה. 2. חלל פוסל, מדהוקש לזרעו. 3. משעת הויה לא פוסל, דומיא דכה"ג באלמנה. 4. וכן א"צ הויה וביאה, כנ"ל.

ג. הצריכותא לר"ע דקסבר חייבי לאוין לית בהו הויה והינו בעילה 1. אלמנה, חזיא לכהונה אבל גרושה נימא שלא תחזור אף ללא זרע. 2. גרושה דהו"א שאלמנה אף עם זרע תחזור כיון דחזיא לכהונה.

ג. המקרים להאכיל בתרומה 1. אונס מפתה ושוטה, ישראל בכהנת תאכל, עיברה לא תאכל, ואם הפילה תאכל. 2. כהן בישראלית לא אוכלת, וילדה תאכל. 3. עבד פוסל בת כהן בביאתו, אבל אם הוא נולד מבן בת כהן וישראל ומת הבן חוזרת הסבתא לתרומת בית אביה. 4. ממזר פוסל בביאתו ומאכיל את אמו שנאמר אין לה וזהו עיין עליה. 5. כה"ג פוסל את אמו במקרה שהיתה בת כהן לישראל ובתה נישאת לכהן ומתה. 6. א"צ לחוש לעיברה, להו"א דלא חששו בתרומה ונדחה, או בזנות, ולמסקנא עד ארבעים יום דהוי מיא בעלמא.

ד. בביאת ארוסה לרב הולד ממזר ולשמואל שתוקי, והמקרה 1. לל"ק בבא על ארוסתו בבית חמיו, והמקרה לרבא בדיימא מעלמא ולאביי אף בדיימא מיניה כיון שהפקירה עצמה ומשנתנו דבילדה תאכל זה בשניהם חבושין יחד. 2. לל"ב במודה לכו"ע בתר דידיה שידנן ופליגי בארוסה שעיברה, לרבא בדיימא מעלמא אבל מיניה שרי, ולאביי בכל גווני ממזר ומתני' דילדה תאכל זהו בלא דיימא כלל.

הדרן עלך פרק שביעי – אלמנה לכה"ג

שאלות לחזרה ושינון

- א. המוח' בכהן שמת ואשתו מעוברת, והדינים (3)
ב. הפסולים ולא מאכילים בתרומה ומנין (5)
א. בני תשע שנים שפוסלים בביאה, וכיצד ילפינן (8)
ב. מנלן לפסול בביאה (4)
ג. הפסוקים בכהנת (6)
א. מי פוסל בביאתו ומנין (4)
ב. הצריכותא לר"ע דלחייבי לאוין אין הויה (2)
ג. המקרים להאכיל בתרומה (6)
ד. המוח' בארוסה שעיברה, והמקרה (2) הדרן!

- א. זמן ההמתנה עם אשה שלא ילדה (4)
ב. המוח' בכמה זמן הויה חזקה, והמקרים (4)
א. נישאת לשנים ולא ילדה, האיבעיות (2)
ב. נאמנות האשה (4)
ג. חיוב פריה ורביה באשה (2) הדרן!
פרק שביעי - אלמנה לכה"ג
א. הדינים באלמנה לכה"ג שהכניסה עבדים, ומ"ט
אינו כקנינו שקנה (4)
ב. שבח בית אביה (5)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖	יומא 📖
בכורות 📖 עם הקדמות ומושגים	עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה 📖
ערכין-תמורה 📖	בבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
כריתות-מעילה 📖	בבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א
נדה 📖	בבא בתרא א-ב 📖	מו"ק חגיגה 📖
	סנהדרין א-ב 📖 עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~114~

המערכת